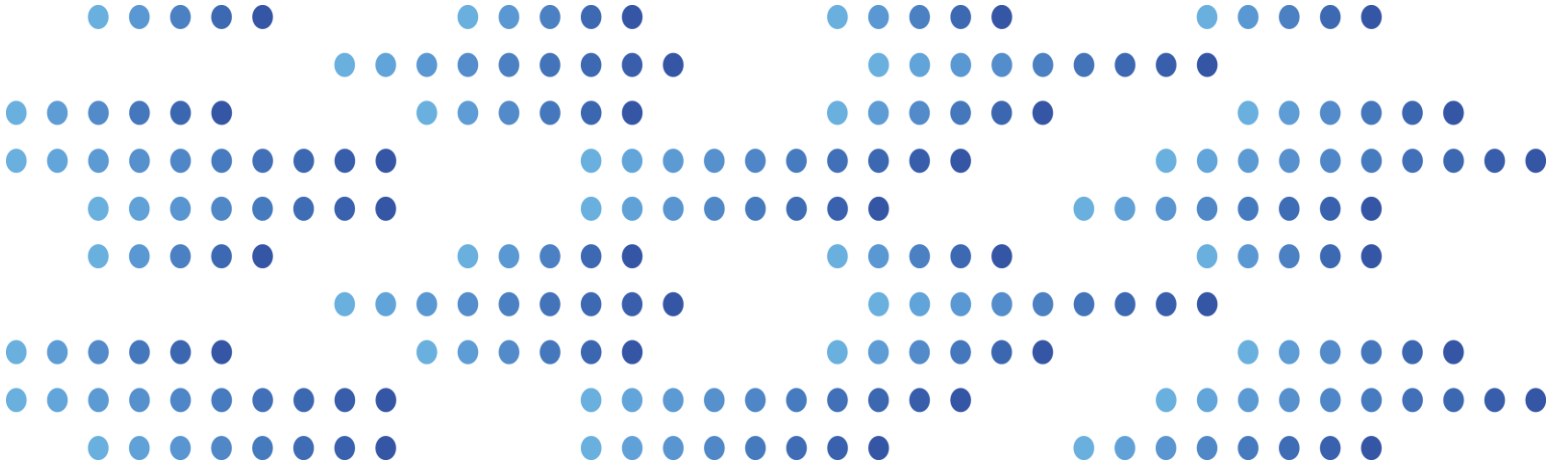

Årsrapport 2015

INSTITUT FOR RATIONEL FARMAKOTERAPI (IRF)

2016

Forord

Denne årsrapport giver et indblik i de aktiviteter, som Institut for Rationel Farmakoterapi (IRF) har stået for i år 2015 og henvender sig til beslutningstagere på lægemiddelområdet, IRF's rådgivende udvalg og øvrige interessenter på lægemiddelområdet.

Der er udgivet tolv numre af månedsbladet, Rationel Farmakoterapi, i 2015, som er blevet flittigt læst og kommenteret, og vores kurser om rationel farmakoterapi for læger i almen praksis er fortsat velbesøgte og rost af deltagerne.

IRF har i år 2015 som altid samarbejdet med øvrige aktører på lægemiddelområdet, heriblandt de regionale lægemiddelkonsulenter, for at styrke initiativer, som kan fremme hensigtsmæssig brug af lægemidler i almen praksis. Dette skete bl.a. ved en workshop i efteråret, hvor fælles indsatsområder blev identificeret med henblik på at etablere tværregionale produkter, der kan fremme rationel farmakoterapi.

I år 2015 deltog IRF endnu en gang på Lægedage med en velbesøgt stand og med stor interesse for IRF's produkter.

År 2015 bød på strukturelle ændringer for Sundhedsstyrelsen, da Lægemiddelstyrelsen og Styrelsen for Patientsikkerhed blev etableret i oktober. IRF befinder sig godt i en ny enhed i Sundhedsstyrelsen, hvor der, udover rationel farmakoterapi, er et stort fokus på evidensbaseret medicin og kliniske retningslinjer.

IRF vil fremadrettet fortsat fokusere på vores kerneaktiviteter, og et særligt fokusområde for 2016 er opdateringen af den nationale rekommandationsliste (NRL).

God læselyst,

Lisbeth Høeg-Jensen

Enhedschef

1 Om IRF

IRF arbejder for at fremme rationel farmakoterapi og forbedre uhensigtsmæssige ordinationsvaner gennem afbalanceret information om den lægemiddelbehandling, som giver den største effekt, de færreste og mindst alvorlige bivirkninger til den lavest mulige behandlingspris. IRF vil være en foretrukken og troværdig kilde til aktuel information om fornuftigt valg af medicin i almen praksis.

Den primære målgruppe for IRF er læger i almen praksis. Herudover bruges IRF's materiale af andre læger samt farmaceuter og andre, som arbejder med rationel farmakoterapi i regionerne, på apotekerne og sygehusapotekerne.

Værdier for IRF's arbejde

Arbejdet med rationel farmakoterapi varetages af IRF i Sundhedsstyrelsen. Der lægges vægt på:

- At det ikke er muligt at drage IRF's faglige uafhængighed, integritet og troværdighed i tvivl
- At IRF's arbejdsgange er dokumenterede og transparente samt forankret i anerkendte videnskabelige metoder i videst muligt omfang.

IRF's ledelse varetages til dagligt af en sektionsleder, der refererer til enhedschefen for Evidens, uddannelse og beredskab i Sundhedsstyrelsen. IRF rådgives af et rådgivende udvalg, som består af repræsentanter for relevante offentlige og private organisationer.

Disse repræsentanter er:

- Sundhedsstyrelsens direktør
- Sundheds- og Ældreministeriet
- Danske Regioner
- Kommunernes Landsforening
- Lægeforeningen
- Danmarks Apotekerforening
- Forbrugerrådet
- Lægemiddelindustriforeningen
- Industriforeningen for Generiske og Biosimilære Lægemidler
- Danske Patienter

Ansatte

Den interne medarbejderstab omfattede i slutningen af 2015:

- En sektionsleder
 - En afdelingslæge
 - En farmaceut
 - En akademisk medarbejder
 - En specialkonsulent
 - En assisterende læge
 - En kontorfuldmægtig
 - En studentermedhjælper
-

1.1 Eksterne samarbejdspartnere på lægemiddelområdet

IRF samarbejder med andre aktører inden for rationel farmakoterapi i Danmark, herunder de regionale lægemiddelkonsulenter og medicinfunktioner, de klinisk farmakologiske enheder, Lægemiddelstyrelsen, Sundhedsdatastyrelsen, Dansk Selskab for Almen Medicin og Rådet for Anvendelse af Dyr Sygehusmedicin (RADS). Herudover har IRF dialog med lægemiddelindustrien i forbindelse med udarbejdelse af anmeldelser af nye markedsførte lægemidler ligesom lægemiddelindustrien igennem Lægemiddelindustriforeningen, LIF, inviteres til at deltage i udvalgte aktiviteter arrangeret af IRF, såsom Forårsmøde og Stormøde.

I 2015 deltog IRF i følgende specifikke samarbejdsprojekter:

- DSAM's koordinationsgruppe for kliniske vejledninger
- ERFA-gruppen om medicin i primærsektoren
- Det Nationale Antibiotikaråd
- Redaktionskomitéen for Nyt Om Bivirkninger i Lægemiddelstyrelsen
- Udarbejdelsen af rapporten om kortlægningen af opioidforbruget i Danmark
- Nationale Kliniske Retningslinjer
- RADS' Fagudvalgsmøde om antibiotika.

2 Aktiviteter og tal for 2015

IRF har i det forgangne år fortsat sine faste aktiviteter i form af udgivelse af månedsbladet Rationel Farmakoterapi, formidling af skriftlig information via www.irf.dk og nyhedsbreve samt afholdelse af kurser. I det følgende gives en oversigt over de forskellige aktiviteter. Alle publikationer kan findes på www.irf.dk.

2.1 Månedssbladet Rationel Farmakoterapi

Månedssbladet distribueres i trykt version (oplag: 25.400) til alle læger sammen med Ugeskrift for Læger og publiceres samtidigt elektronisk på IRF's hjemmeside. Der har samlet været 12 udgivelser i 2015.

Der er tilknyttet en redaktionskomité til bladet Rationel Farmakoterapi, der har til opgave at foreslå emner til månedssbladet samt kommentere udkast af månedssbladene. I 2015 bestod komitéen af følgende:

- Jens Søndergaard, professor i almen medicin og klinisk farmakolog
- Gitte Krogh Madsen, praktiserende læge og regional lægemiddelkonsulent
- Jakob Dahl, praktiserende læge
- Bjarne Ørskov Lindhardt, speciallæge i intern medicin
- Birgitte Klindt Poulsen, klinisk farmakolog.

2.1.1 Emner i månedssbladet i 2015:

Måned	Emne
Januar	Migrænebehandling
Februar	Behandling af alkoholafhængighed
Marts	Svampeinfektioner I hud, hår og negle
April	Leverfunktionspåvirkning og lægemiddeldosering samt lægemiddelabsorption hos patienter med kortarmssyndrom
Maj	Information om bivirkninger og stop-liste til medicingennemgang
Juni	Lægemiddelinteraktioner
Juli	Rejsediarré
August	Oral og vaginal candidose
September	Antidepressiva
Oktober	Behandling af astma hos børn
November	PPI, enterocoated acetylsalicylsyre og skift mellem dispyridamol + ASA og clopidogrel
December	Nedtrapning af benzodiazepiner og nye anbefalinger for de motilitetsstimulerende, antiemetiske lægemidler

2.2 Præparatanmeldelser

IRF anmelder nye lægemidler på det danske marked med relevans for almen praksis. IRF anmeldte ti nye lægemidler i 2015, hvor alle konklusioner samtidig blev oversat til engelsk.

Præparatanmeldelser i 2015

- [Brintellix \(vortioxetin\)](#)
 - [Anoro \(umeclidinium / vilanterol\)](#)
 - [Moventig \(naloxegol\)](#)
 - [Duaklir Genuair® \(aclidinium / formoterol\)](#)
 - [Trulicity \(dulaglutid\)](#)
 - [Latuda \(lurasidon\)](#)
 - [Soolantra \(ivermectin\)](#)
 - [Rupafin® \(rupatin\)](#)
 - [Spiolto Respimat® \(tiotropium / olodaterol\)](#)
-

2.3 Den Nationale Rekommandationsliste (NRL)

I 2015 arbejdede IRF med videreudvikling af metoden bag den Nationale Rekommandationsliste (NRL) og planlagde opdateringen af baggrundsnotater til udvalgte terapiområder. Arbejdet med opdateringerne pågår i 2016.

NRL har til formål at støtte almen praktiserende lægers ordination i valget mellem tilgængelige lægemidler inden for en terapeutisk gruppe. Listen indeholder generelt ikke behandlingsvejledninger. NRL tager udgangspunkt i vurdering af lægemidler, der bruges til sygdomme, hvor behandlingen kan iværksættes og styres i almen praksis. Der indgår derfor ikke lægemidler og indikationer, der er forbeholdt sygehusbehandling eller behandling ved andre speciallæger end praktiserende læger.

Til NRL er der knyttet et rådgivende udvalg, der har til opgave at godkende de endelige rekommandationer og rådgive IRF i alle trin ved udarbejdelsen af NRL. I 2015 bestod udvalget af følgende:

- Jimmi Nielsen, professor, ledende overlæge, ph.d.
- Pia Ehlers, farmaceut og lægemiddelkonsulent
- Hanne Rolighed Christensen, ledende overlæge, ph.d.
- Jesper Hallas, Professor, dr.med.
- Jørgen Jensen, praktiserende læge.

2.4 Andre skriftlige publikationer

Rød-gul-grøn-listen er blevet opdateret og udvidet i 2015. Listen er et værktøj til medicingennemgang med specielt fokus på ældre patienter og omhandler lægemidler, hvor indikationen hos ældre patienter bør revurderes med henblik på dosisjustering, seponering eller fortsættelse af igangværende behandling.

2.5 Hjemmeside og nyhedsbreve

IRF's elektroniske nyhedsbrev udsendes løbende omkring to gange per måned og anvendes blandt andet til at orientere om nyt materiale på www.irf.dk eller promovering af IRF's møder, kurser eller lignende.

På IRF's hjemmeside kan man orientere sig om IRF og vores arbejde. Her publiceres alle IRF's udgivelser og materiale til understøttelse af rationel farmakoterapi. Herudover kan der findes svar på hyppigt stillede spørgsmål og udvalgte problemstillinger for at fremme rationel farmakoterapi.

Modtagere af nyhedsbrevet ultimo 2015: 7.098

Udsendte nyhedsbreve i 2015: 23

Unikke besøgende på www.irf.dk per måned i 2015: ca. 20.000

Top tre over mest læste nyhedsbreve i 2015:

Placering	Nyhed	Antal læsere*
1	Behandling af alkoholafhængighed <i>17. februar 2015</i>	8.296
2	Nyt månedsblad om antidepressiva <i>28. september 2015</i>	8.197
3	Kurser i 2015 <i>14. januar 2015</i>	7.764

*Dette er vurderet på baggrund af, hvor mange der har åbnet nyhedsbrevet. Hvis nyhedsbrevet åbnes flere gange af den samme modtager, medregnes dette som en yderligere læser.

2.6 Forårsmøde

Som led i samarbejdet med andre aktører inden for rationel farmakoterapi afholder IRF årligt et forårsmøde, hvor et eller flere specifikke terapeutiske emner diskuteres. I 2015 var temaet for IRF's forårsmøde behandling af alkoholafhængighed samt behandling af ADHD i almen praksis. På mødet var der deltagelse af regionale lægemiddelkonsulenter, medarbejdere fra alle fem regioners medicinfunktioner, lægemiddelindustrien, lægemiddelstatistikken, Medicintilskudsnævnet, kliniske farmakologiske enheder, Dansk Selskab for Almen Medicin (DSAM), psykiatrien, Danske Regioner, Rådet for Anvendelsen af Dyr Sygehusmedicin (RADS) og Danmarks Apotekerforeningen.

Læs mere om mødet [her](#).

2.7 Efterårsworkshop

I efteråret 2015 afholdt IRF sammen med de regionale lægemiddelkonsulenter samt repræsentanter fra de regionale lægemiddelkomitéer og de kliniske farmakologiske enheder en workshop. Formålet med workshoppen var at identificere fælles indsatsområder inden for rationel farmakoterapi og igangsætte tværregionale arbejdsgrupper, der kan udvikle fælles beslutningsstøttende værktøjer og informationsmateriale.

2.8 Kurser for læger

IRF afholder kurser med henblik på at bidrage til implementering af rationel farmakoterapi. Der blev i 2015 afholdt i alt 26 kurser inden for ti terapeutiske emner. Ved alle kurser blev der udleveret evalueringsskemaer til deltagerne, som anvendes aktivt til at optimere kvaliteten af kurserne.

Kursusemnerne i 2015

Emne	Antal kurser
ADHD og psykoser hos voksne – opgaver for almen praksis	4
Angst og depression – rationel diagnostik og behandling	2
Antibiotika – behandling af infektioner I almen praksis	4
Antitrombotika - junglen	4
Astma og KOL i almen praksis	2
Geriatrici – hvordan håndteres medicinsk behandling af ældre	2
Gynækologi-Obstetrik	2
Medicingennemgang i almen praksis – tag praksispersonalet med	2
Pædiatri – rationel farmakoterapi hos børn	2
Urinveje – behandling af urinvejssymptomer hos både kvinder og mænd	2

2.9 Lægedage

IRF deltog for 14. gang på Lægedage i Bellacentret i uge 46, hvor Sundheds- og Lægemiddelstyrelsen delte en stand. Temaerne for standen var, udover rationel farmakoterapi, forebyggelse og lægemiddelsikkerhed.

IRF's materialer, heriblandt månedsblade og en opdateret rød-gul-grøn-liste, var efterspurgt på standen, og IRF's arbejde og produkter blev mødt med mange positive tilbagemeldinger.